

Hoop, geloof en schoonheid

Kunst

- Is zoals het is.
- Formalisme
- Appelerend aan het intellect. Dadaïsme
- Conceptueel
- In gesprek erover. Museale praktijk.
- Expressie
- Gevoel/emotie.
- Mimesis
- Representatie van de werkelijkheid. Spiritueel. Symbolisch.
- Geen kunst
- Kijk naar de wereld, die al een afschaduw is, als je wat wilt leren. Plato.
- Leerzaam
- Kunst in de oudheid moest leerzaam zijn
- Nieuw
- Kunst is ...
- Stijl, uitdrukking van diepere waarden. Het heilige, mythische.
- Het sublieme
- 20eE altijd nieuw

God

- Er moet een eerste beweging zijn. Aquino. Zo mooi. Zo kleine kans.
- Er moet een doel en ontwerp zijn. Horlogemaker. Paley.
- Reactie. Evolutietheorie. Ontwerp ja, doel centraal nee. Darwin.
- Middels gebed, meditatie, bedevaart een openbaring.
- Reactie. Kan verklaard worden.
- Als troost. Gaat om God kennen.
- Reactie. Waarom lost God niet alles op?
- is almachtig
- Tijdmeting
- Spreekt we over tijd of over tijdmeting?
- Absolute tijd
- Ruimte en tijd zijn a priori vormen waarbinnen onze ervaringen plaatsvinden. Absoluut nu wat voortdurend doorloopt naar de toekomst, als een soort vloedgolf van het worden. Newton.
- Relativiteitstheorie
- Ruimte en tijd zijn in wezen gelijk. Geen absolute ruimte. Lichtsnelheid is constant in ieders waarneming. Einstein.
- is niet
- Tijd bestaat uit niet meer of nog niet en heden is de grens. Alledrie bestaan niet. Aristoteles.
- Wat is tijd? Als niemand het me vraagt weet ik het, maar als ik het wil uitleggen niet. Augustinus.
- Hoe verenigen we "er is maar één heden" met "ieder moment is een huidig moment". Tijd is onwerkelijk. McTaggart.
- Ervaring
- Kosmologische en fenomenologische tijd. Ricoeur.
- Identiteit nauw verweven met tijd. Davis.
- We structureren de wereld in nu, terug, vooruit. Follesdal.
- Tijd is wat er gebeurt. Relationele opvatting.
- Tijd is de manier waarop onze geest met dat a priori begrip onze ervaring organiseert. Kant.

Tijd

Vrije wil

- Deterministen
- Handelen en denken worden bepaald door de natuurlijke wetten van oorzaak en gevolg.
- Kwantummechanica
- Gedrag van kleine deeltjes is niet altijd te voorspellen.
- Vrij?
- Afwezigheid van determinisme is niet gelijk aan vrij handelende personen die controle over hun gedrag hebben.
- Freud
- Niet vrij maar beheerst door onbewuste psychische verlangens. Meer een irrationaliteit van de wil dan determinisme.
- van Ingen
- Vrij om te kiezen in grote beslissingen in het leven, waar er meerdere keuzes zijn.

Zin van het leven

- Christendom
- Ja Doel Lineair
- Geschiedenis is gericht op de mens inzicht geven in reden en vrijheid. Hegel.
- Doel is klassenloze maatschappij. Marx.
- Overig
- Evolutie, geen doel. Singer.
- Nakomelingen. Ricoeur.
- Passies. Solomon.
- Zelf
- Kiezen. Ondanks angst. Ieder moet zijn eigen waarheid vinden. De mens creëert God door voor hem te kiezen.
- Alleen wijzelf kunnen zin en doel geven aan het leven. Sartre.
- Mens is onderdeel van een samenleving. De Beauvoir.
- Geen beknotting nu. Ervaren grote zinloosheid en leegte. Je móet iets doen wat de moeite waard is.
- Geen autoriteit, zelf verantwoordelijk.

Ja

Mix

Nee

- Plato
- Uit verschillende alternatieven kiezen omdat we verschillende drijfveren hebben. Mens is een redelijk, vrij, moreel denkend mens. Zelfbeheersing is door rede gecontroleerde begeerte.
- Sartre Existentialisme
- De mens bepaald zichzelf. De mens is veroordeeld tot vrijheid. De mens verkeerd in de waan dat ze niet vrij is om te kiezen.
- Kant
- Fenomenale wereld gedetermineerd; noemenale wereld wetten van de rede.
- Schopenhauer
- Mens kan doen wat hij wil, maar niet bepalen wat hij wil
- Dennett
- Op ene niveau mechanistisch systeem, op ander niveau intentioneel systeem. Personen handelen op grond van redenen, waarnemingen en intenties gebaseerd op inzichten en verlangens. Free will is to be moved by reasons.
- Compatibilisten Hobbes
- Zowel determinisme als vrije wil. Vrijheid en noodzakelijkheid gaan samen. Water heeft de vrijheid en de noodzaak om naar beneden te stromen. Daden komen voort uit wil, dus vrijheid, op basis van een reden, dus noodzakelijkheid. Verlangens zijn gedetermineerd.

Opm.

- Wilsvrijheid is bij keuze als je het een kan doen en ook het ander kan doen.
- Wilsvrijheid belangrijk voor zelfbeeld en hoe je anderen behandelt.
- Wilsvrijheid nodig voor moreel besef.
- Wilsvrijheid kan bewezen worden.